

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 56 a §:n muuttamisesta

Johdanto

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 56 a §:ää. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annettua lakia muutettaisiin siten, että hyvinvointialueilla, Helsingin kaupungilla ja HUS-yhtymällä ei jatkossa pääsääntöisesti olisi enää lakisääteistä velvoitetta järjestää kiireellisen hoidon lisäksi välttämättömiksi arvioituja terveydenhuollon palveluja laittomasti maassa oleskeleville henkilöille. Hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän tulisi kuitenkin edelleen järjestää laittomasti maassa oleskeleville lapsille tarvittavat terveydenhuollon palvelut saman laajuisina kuin hyvinvointialueen asukkaille. Lisäksi vakavan pitkäaikaisen vamman tai sairauden vuoksi välttämättömiksi arvioidut terveydenhuollon palvelut sekä välttämättömiksi arvioidut raskauteen liittyvät tai ihmisten välillä tarttuvien tartuntatautien ehkäisyä ja hoitoa koskevat terveydenhuollon palvelut tulisi edelleen järjestää myös laittomasti maassa oleskeleville henkilöille. Lisäksi laittomasti maassa oleskelevalle henkilölle, joka on muun terveydellisen syyn vuoksi erityisen haavoittuvassa asemassa, olisi järjestettävä tämän syyn vuoksi välttämättömiksi arvioidut terveydenhuollon palvelut. Henkilölle alaikäisenä aloitettu hoito olisi järjestettävä hoidon loppuun saakka, vaikka henkilö tulisi täysi-ikäiseksi.

Esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle syksyllä 2024. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2025

Tausta

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman mukaan hallituksen turvapaikkapolitiikka perustuu hädänalaisimpien auttamiseen, kansainväliseen yhteistyöhön, turvallisuuden takaamiseen ja länsimaisten arvojen, kuten demokratian ja tasa-arvon, puolustamiseen. Erityisesti kiinnitetään huomiota lasten, naisten ja vammaisten oikeuksiin. Hallitusohjelman mukaan hallituksen tavoitteena on, että annettu apu kohdentuu kaikkein hädänalaisimmille ja järjestelmän väärinkäyttö estetään. Hallitusohjelman mukaan turvapaikkahakemukseen kielteisen päätöksen saaneet palaavat tai heidät palautetaan lähtömaihin mahdollisimman nopeasti. Hallitus toteuttaa vapaaehtoisen paluun ja maasta poistumisen paketin, joka sisältää hallitusohjelman mukaan muun ohella sen, että laittomasti maassa olevilta poistetaan oikeus muihin kuin kiireellisiin sosiaali- ja terveystalviin sekä sosiaaliturvaan eli palataan tältä osin viime vaalikautta edeltäneeseen oikeustilaan.

Tavoitteet

Esityksellä pyritään turvaamaan valtiontalouden kantokykyä sekä julkisen terveydenhuollon palvelujärjestelmän kantokykyä tilanteissa, joissa Suomeen kohdistuisi laajamittaista maahantuloa ulkomaalaislain vastaisesti. Hallituksen tavoitteena on myös, että terveydenhuolto-oikeuksien rajaaminen suppeammaksi hillitsisi osaltaan sekä laitonta maahantuloa että maassaoloa.

Vastausohjeet vastaanottajille

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää jakelussa mainituilta tahoilta lausunnot liitteenä olevasta luonnoksesta hallituksen esitykseksi. Myös kaikki muut halukkaat tahot voivat antaa asiassa lausuntonsa.

Lausunnot pyydetään jättämään Lausuntopalveluun. Lausunnon antaakseen vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua lausuntopalvelu.fi-sivustolle. Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelu.fi -sivustolta Ohjeet > Käyttöohjeet. Käyttöönottoon voi pyytää tukea oikeusministeriöstä osoitteesta lausuntopalvelu.om@gov.fi. Jos lausunto on jätetty Lausuntopalveluun, sitä ei tarvitse erikseen lähettää sosiaali- ja terveysministeriölle sähköpostitse tai kirjepostissa.

VAHVA-järjestelmää käyttäviä ministeriöitä pyydetään viemään lausuntonsa VAHVAAan asialle VN/22264/2023.

Kirjallisen lausunnon voi myös lähettää sosiaali- ja terveysministeriölle sähköisesti osoitteeseen kirjaamo.stm@gov.fi. Saatteessa pyydetään mainitsemaan asianumero VN/22264/2023.

Kirjepostitse lausunnon voi toimittaa osoitteeseen:
Sosiaali- ja terveysministeriö
PL 33
00023 VALTIONEUVOSTO

Aikataulu

Lausunnot pyydetään toimittamaan viimeistään 24.7.2024. Ruotsinkielinen esitysluonnos julkaistaan mahdollisimman pian. Ruotsinkielisen esitysluonnoksen lausuntoaika jatkuu käännöksen valmistuessa siten, että lausuntoaika muodostuu suomenkielisen esitysluonnoksen lausuntoajan kanssa saman pituiseksi. Annetut lausunnot ovat julkisia ja ne ovat luettavissa lausuntopalvelussa sekä hankkeen sivuilla (<https://stm.fi/hanke?tunnus=STM054%3A00%2F2023>).

Valmistelijat

Lisätietoja lausuntopyynnöstä antavat:
12.-14.6.2024 Erityisavustaja Nuutti Hyttinen ja Johtaja Eveliina Pöyhönen,

etunimi.sukunimi@gov.fi

17.6.2024 alkaen Erityisavustaja Nuutti Hyttinen, etunimi.sukunimi@gov.fi

Linkit

<https://stm.fi/hanke?tunnus=STM054%3A00%2F2023> - Linkki hankkeen sivuille

<https://stm.fi/sv/projekt?tunnus=STM054%3A00%2F2023> - Länk till projektets webbplats

Liitteet:

[Luonnos 12.6.2024 hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 56 a §n muuttamisesta.pdf](#)

Jakelu:

Amnesty International Suomen osasto
Diakonissalaitos
Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia
Etelä-Karjalan hyvinvointialue
Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue
Etelä-Savon hyvinvointialue
Helsingin kaupunki
Helsingin seurakuntayhtymä
HUS
Hyvinvointiala HALI ry
Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy
Ihmisoikeuskeskus
Ihmisoikeusliitto
Itä-Uudenmaan hyvinvointialue
Kainuun hyvinvointialue
Kansaneläkelaitos
Kanta-Hämeen hyvinvointialue
Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue
Keski-Suomen hyvinvointialue
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue
Keskusrikospoliisi
Kide-säätiö
Kirkkopalvelut
Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT
Kymenlaakson hyvinvointialue
Lapin hyvinvointialue
Lapsiasiavaltuutettu
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Lääkärin sosiaalinen vastuu ry
Maahanmuuttovirasto
Moniheli ry
Monika-Naiset liitto ry

Oikeuskanslerinvirasto
Oikeusministeriö
Pakolaisneuvonta ry
Pelastakaa Lapset ry
Pirkanmaan hyvinvointialue
Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjois-Savon hyvinvointialue
Poliisihallitus
Päijät-Hämeen hyvinvointialue
Satakunnan hyvinvointialue
Siirtolaisuusinstituutti
Sininauhasäätiö
Sisäministeriö
SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry
Suojelupoliisi
Suomen Hammaslääkäriliitto
Suomen Lääkäriliitto
Suomen Pakolaisapu ry
Suomen Punainen Risti
Suomen UNICEF ry
Tasa-arvovaltuutettu
Tehy ry
Terveysten ja hyvinvoinnin laitos
Turun Valkonauha ry
Turvapaikanhakijoiden tuki ry
Työ- ja elinkeinoministeriö
Ulkoministeriö
UNHCR Pohjoismaiden ja Baltian edustusto
Valtakunnallinen sosiaali- ja terveysalan eettinen neuvottelukunta ETENE
Valtiovarainministeriö
Vammaisfoorumi
Vammaisten henkilöiden oikeuksien neuvottelukunta VANE
Vammaisten maahanmuuttajien tukikeskus Hilma
Vanhusasiavaltuutettu
Vantaa-Keravan hyvinvointialue
Varsinais-Suomen hyvinvointialue
Yhdenvertaisuusvaltuutettu
Ålands landskapsregering

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

Cantell-Forsbom Anna
Sosiaali- ja terveysministeriö

Pöyhönen Eveliina
Sosiaali- ja terveysministeriö